

Sygn.akt III AUa 341/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Suchcicka (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SA Barbara Orechwa-Zawadzka

Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2018 r. w B.

sprawy z odwołania J. J.

przy udziale zainteresowanej E. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie wysokości zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 marca 2017 r. sygn. akt IV U 1812/16

I. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie,

II. zasądza od J. J. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. 360 (trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska

Sygn. akt III AUa 341/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. : Dz.U.2016, poz.963 ze zm.) stwierdził zadłużenie J. J. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od października 2005 r. do grudnia 2010 r. w kwocie 8 015,98 zł. oraz należne odsetki w kwocie 7 438,00 złotych.

W odwołaniu od wskazanej wyżej decyzji J. J. wskazał, iż w jego ocenie nie ma obowiązku opłacania składek z tytułu bycia wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ((...) Sp. z o.o.), albowiem z tego tytułu działalności nie osiągał żadnych przychodów. W związku z tym, na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych nie ma obowiązku odprowadzania składki do ZUS z tej konkretnej działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że J. J. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne z rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej przez niego w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za okres od października 2005 r. do grudnia 2010 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją Nr (...) z dnia 28 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 82 ust. 3 i ust. 5 pkt 1 i 9 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że za J. J. jako osobę prowadzącą działalność pozarolniczą występuje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z 2 przychodów uzyskiwanych z następujących rodzajów działalności: 1) działalności gospodarczej prowadzonej w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, 2) innej pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Po rozpoznaniu odwołania J. J. od wskazanej wyżej decyzji z dnia 28.10.2014 r. wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt IV U 7623/14 Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił odwołanie. Po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy od tego orzeczenia, wyrokiem z dnia 10 lutego 2016r., sygn. akt III AUa 850/15 Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił apelację oraz orzekł o kosztach procesu. Sąd Apelacyjny ustalił i wskazał, że J. J. od 15 lipca 1995 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...), od października 1998r. do grudnia 2014r. był jedynym współnikiem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, działającą pod firmą (...) Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., a od 7 października 2007r. ma prawo do emerytury. Odnosząc się do decyzji i wyroku sądu I instancji podlegających ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd ten uznał, że zarówno decyzja organu jak i wyrok Sądu Okręgowego były prawidłowe. Dokonując analizy stanu prawnego do dnia 30 września 2004 r. (data wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) jak i po tej dacie na użytek niniejszego postępowania Sąd Apelacyjny wskazał, iż na podstawie art. 82 tej ustawy można sformułować zasadę, zgodnie z którą, jeżeli ubezpieczony posiada więcej niż jeden tytuł do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego – podlega temu ubezpieczeniu z każdego z tych tytułów. W przypadku gdy w ramach jednego z tytułów do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego wymienionych art. 66 ust. 1 ustawy ubezpieczony uzyskuje więcej niż jeden przychód, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od każdego z uzyskanych przychodów odrębnie. Sąd Apelacyjny zaznaczył przy tym, że zaskarżona decyzja była wyłącznie decyzją stwierdzającą podleganie J. J. obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, decyzja ma charakter deklaratoryjny, a więc stwierdzający istnienie uwarunkowanej elementami stanu faktycznego określonej sytuacji prawnej, jednakże sytuacji tej nie tworzy, ani nie kształtuje. Moment powstania jak i ustania obowiązku ubezpieczenia został bowiem ściśle określony przepisami prawa i nie jest uzależniony od woli lub świadomości stron. Sąd Apelacyjny podkreślił równocześnie, że jeżeli chodzi o rozważenie argumentów J. J. dotyczących braku przychodów z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, to argumenty te pozostawały bez wpływu na decyzję zaskarżoną w tamtym postępowaniu oraz rozstrzygnięcie obu sądów, albowiem będą one miały znaczenie, gdy organ będzie prowadził postępowanie celem wydania decyzji

wymiarowej. Taka bowiem była właśnie sytuacja w powołanej przez skarżącego sprawie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia - sygn. akt III AUa 281/09.

Dalej Sąd ustalił, że w dniu 17 czerwca 2016 r. wydana została decyzja wymiarowa (zaskarżona w niniejszej sprawie) wskazująca wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w oparciu o prawomocną decyzję z dnia 28 października 2014r. Nr (...), stwierdzającą obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z dwóch tytułów. Na rozprawie przed sądem okręgowym pełnomocnik pozwanego wskazał, iż w ocenie pozwanego organu już sam status wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przesądza o obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne, bez względu na to, czy wystąpił przychód, czy też nie. Sam fakt posiadania statusu spółki, o której mowa w art. 82 ust. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych powoduje, że dana osoba na potrzeby ustalania obowiązku opłacenia składek jest traktowana jako osoba uzyskująca przychody z tego rodzaju działalności. Wydając zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję wymiarową, pozwany stanął na stanowisku, iż wnioskodawca, mający status wspólnika jednoosobowej spółki z o.o., bez względu na to, czy uzyskuje z tego rodzaju działalności przychód, ma obowiązek opłacania składki zdrowotnej. Wnioskodawca wskazał, iż piastuje funkcję prezesa spółki, ale od początku jej działalności nie pobiera wynagrodzenia (por. również odpis z KRS). Zdaniem Sądu wynikało to z tego, że wnioskodawca sam siebie nie mógł zatrudnić, a pozwany nie kwestionował tego, że nie uzyskiwał on przychodu z rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie jest zasadne i nie jest prawidłowe stanowisko pozwanego organu, zgodnie z którym w sprawie dotyczącej obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenie zdrowotne bez znaczenia jest podnoszony w wyjaśnieniach skarżącego fakt nieuzyskiwania przez niego przychodów z tytułu posiadania statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Sąd podkreślił, że w świetle art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę prowadzącą działalność gospodarczą uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Skarżący posiadając taki status uznawany jest z mocy prawa za osobę prowadzącą działalność gospodarczą. W ogólności oznacza to konieczność zgłoszenia do ubezpieczeń i opłacanie składek na ubezpieczenia. W zakresie dotyczącym stwierdzenia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne jako osoby prowadzącej działalność pozarolniczą z dwóch przychodów, uzyskiwanych z dwóch rodzajów działalności – 1) działalności gospodarczej prowadzonej w formie jednoosobowej spółki z o.o. oraz 2) z innej pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, kwestia ta przesądzona już została prawomocną decyzją z dnia 28.10.2014r. i rozstrzygnięcie to oraz płynące z niego wnioski są oczywiste i zrozumiałe. Nie można się jednak zgodzić ze stanowiskiem pozwanego, iż związanie pozwanego organu powyższą decyzją z dnia 28.10.2014 r. jest tego rodzaju, że nie ma żadnego znaczenia fakt nieuzyskiwania przez skarżącego przychodów z tytułu posiadania statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i że pozostaje bez wpływu na obowiązek opłacania składki zdrowotnej.

Dalej Sąd zważył, że na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązującej od 1 października 2004 r. oraz przepisu art. 24 ust. 1 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391 ze zm.), obowiązującej do dnia 30 września 2004 r. oraz art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. Nr 28, poz. 153 ze zm.), obowiązującej do dnia 31 marca 2003 r. wprowadzona została generalna zasada, w myśl której jeżeli spełnione są warunki do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z więcej niż

jednego tytułu, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów oddzielnie. Wskazana na wstępie ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), ustanawia obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą niezależnie od formy, w ramach której jest prowadzona. Jednakże w wypadku zbiegu tytułów do ubezpieczenia wydaje się, że przepisy tej ustawy interpretowane łącznie uzależniają obowiązek faktycznego opłacania składki od uzyskiwania przychodu w ramach danego tytułu. Wynika to z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 lipca 2009 r., sygn. akt III AUa 281/09, ale również i z tez uzasadnienia do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4.12.2013 r., sygn. akt III AUa 457/13 w świetle którego - jeśli powstanie zbieg tytułów do uiszczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, np. z jednoosobowej działalności gospodarczej i spółki jawnej, to obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne w podwójnej wysokości powstanie z chwilą, gdy z obu tych tytułów zostanie osiągnięty przychód. Skoro według twierdzeń odwołującego – niekwestionowanych przez stronę pozwaną nie uzyskiwał on przychodów z prowadzonej przez niego działalności w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, albowiem będąc jej prezesem od początku działalności spółki nie pobierał wynagrodzenia, jak bowiem wskazał - nie mógł sam siebie zatrudnić, to nie ma on obowiązku opłacania składek z tego rodzaju działalności gospodarczej, a wyłącznie z pierwszego tytułu ubezpieczenia, to jest w tym przypadku z tytułu działalności określonej w art. 82 ust. 5 pkt 9, to jest innej - niż określona w pkt 1 - 8 pozarolniczej działalności prowadzonej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Należy więc przyjąć – na podstawie analizy przepisów ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, że jeżeli powstanie zbieg tytułów do uiszczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, np. z jednoosobowej działalności gospodarczej i spółki prowadzonej w formie jednoosobowej spółki z o.o., to obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne z obu tych rodzajów działalności powstanie z chwilą, gdy z obu tych tytułów zostanie osiągnięty przychód.

Ponadto, w ocenie Sądu Okręgowego nie jest przecież przypadkowe – zakładając racjonalność ustawodawcy, że posłużył się on pojęciem „przychód” dla określenia momentu powstania obowiązku opłacenia składki z kilku tytułów (tak też wyrok WSA w Warszawie z dnia 18.08.2009 r. (...) SA/Wa 631/09). W świetle wskazanego orzeczenia WSA w Warszawie - ustawodawca posłużył się pojęciem "przychód" dla określenia momentu powstania obowiązku opłacania składki z kilku tytułów. W przypadku zbiegu tytułów - obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne powstanie dopiero z chwilą osiągnięcia z obu tych tytułów przychodów. A zatem, analizując treść art. 82 ust. 3-5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy podzielić stanowisko wnioskodawcy, gdyż treść tych przepisów wskazuje, że kluczowe dla określenia, czy konieczne jest uiszczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne z każdej prowadzonej działalności gospodarczej jest ustalenie, czy z każdej z nich osiągany jest przychód. Zdaniem Sądu Okręgowego rację ma wnioskodawca, że przepis art. 82 powołanej wyżej ustawy posługuje się pojęciem przychodu i tym samym należy uznać, iż odwoływanie się do tego pojęcia jest działaniem świadomym, które ma skutkować wskazaniem, że dopiero osiągnięcie przychodu wywołuje skutek w postaci obowiązku zapłaty składki. Bez znaczenia jest w tej sytuacji fakt prowadzenia dwóch lub większej liczby rodzajów działalności wymienionych w art. 82 ust. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W tym miejscu należy również przywołać stanowisko doktryny zawarte w komentarzu do art. 82 wymienionej ustawy, gdzie przyjęto, że posłużenie się w art. 82 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych pojęciem „przychód” ma znaczenia dla określenia momentu powstania obowiązku opłacania składki z kilku tytułów. Dopiero osiągnięcie przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej

wywołuje skutek w postaci obowiązku zapłaty składki (komentarz do art. 82 ww. ustawy (w:) J. Nowak-Kubiak, Bożena Łukasik, Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ABC, 2007). Obowiązek zapłaty składki nie powstanie do momentu uzyskania pierwszego przychodu. Ponieważ w całym art. 82 ustawodawca konsekwentnie odnosi się do przychodów, należy uznać, że dopiero ich osiągnięcie wywołuje skutek w postaci obowiązku zapłaty składki. Jeżeli bowiem powstanie zbieg tytułów, to obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne zaistnieje z chwilą, gdy z obu tytułów zostanie osiągnięty przychód. W sytuacji, gdy osoba zarejestruje działalność gospodarczą, lecz nie osiągnie z jej tytułu przychodu, obowiązek zapłaty składki nie powstanie. Ustawodawca w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych uzależnił podleganie obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego od wykonywania działalności gospodarczej. Przychód, o którym mowa w art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach zdrowotnych należy rozumieć, jako wpływy uzyskiwane z odrębnych tytułów będących jednocześnie samodzielnymi podstawami do obliczenia i opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne. Przychód nie jest, zatem kryterium, od którego ustawodawca uzależnił powstanie obowiązku podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, lecz jest to kryterium realizacji tego obowiązku - tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 sierpnia 2016r., sygn. akt III AUa 1001/16.

Kierując się powyższymi motywami Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja podlegała zmianie w zakresie określonym wyrokiem na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł organ rentowy, skarżąc wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego tj. art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r., poz.963 ze zm.) poprzez ustalenie, iż J. J. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne z rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej przez niego w formie jednoosobowej spółki z o.o. za okres od października 2005 r. do grudnia 2010 r. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż odrębny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego stanowi status wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. i powołał się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 3 lutego 2011 r. II UK 271/10, iż obowiązek ubezpieczenia wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu prawnego, a nie z prowadzeniem działalności gospodarczej (LEX nr 817528).

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wnosił o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się w całości uzasadniona i doprowadziła do postulowanej zmiany zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny poczynił dodatkowe ustalenia faktyczne w sprawie, jak również dokonał własnej oceny prawnej, odmiennej od sądu pierwszej instancji, a w konsekwencji uznał, że J. J. zobowiązana był opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w całym spornym okresie. Sąd drugiej instancji dopuścił dowód z dokumentacji podatkowej wnioskodawcy, z której jednoznacznie wynika, że wnioskodawca w spornym okresie z tytułu prowadzonej działalności uzyskiwał przychód.

Dla przypomnienia, spór w rozpatrywanej sprawie dotyczył kwestii, czy wnioskodawca jest zobowiązany do zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od października 2005 r. do grudnia 2010 r. w kwocie 8 015,98 zł oraz należnych odsetek w kwocie 7 438 złotych.

Na wstępie niniejszych rozważań należy odnotować, iż wszelkie zagadnienia związane z podleganiem przez wnioskodawcę w spornym okresie ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz podstawą wymiaru składek na to ubezpieczenie leżą poza zakresem rozpoznania w przedmiotowym postępowaniu. Kwestie te były przedmiotem odrębnej decyzji z dnia 28.10.2014 r., która w chwili obecnej jest ostateczna, a której dotyczyło postępowanie sądowe zakończone wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 7623/14 Sądu Okręgowego w Olsztynie, który oddalił odwołanie, ostatecznie utrzymanym w dniu 10 lutego 2016 r. przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku, który oddalił apelację (sygn. akt III AUa 850/15).

W aktualnym stanie sprawy obowiązek opłacania przez wnioskodawcę składek na ubezpieczenie zdrowotne można jedynie rozważać przez pryzmat regulacji art. 82 ust. 8 i ust. 9 - co do zasady - prawidłowo przywołanej przez Sąd I instancji ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t. j. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.). W przepisach tych ustawodawca przewidział wyjątki od zasady obowiązkowego uiszczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne od każdego z tytułów podlegania temu ubezpieczeniu odrębnie, wynikającej z art. 82 ust. 1 ww. ustawy, które jako unormowania szczególne podlegają ścisłej wykładni. Stosowanie rozszerzającej interpretacji regulacji o charakterze wyjątkowym nie jest dopuszczalne. Słusznie przyjął Sąd Okręgowy założenie, że w sytuacji gdy powstanie zbieg tytułów, to obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne zaistnieje z chwilą, gdy z obu tytułów zostanie osiągnięty przychód. Słusznie też przyjął Sąd I instancji, że w sytuacji, gdy osoba zarejestruje działalność gospodarczą, lecz nie osiągnie z jej tytułu przychodu, obowiązek zapłaty składki nie powstanie.

Zważyć jednak należy, że pojęcia „przychód” i „dochód”, należące do pojęć z kategorii rachunkowości mają jednakże różny zakres znaczeniowy. Dochód stanowi przychód pomniejszony o koszty jego uzyskania. Okoliczność, iż w danym roku rozliczeniowym ubezpieczony nie osiągnął dochodu, a prowadzona przez niego działalność gospodarcza wygenerowała stratę, nie oznacza zatem, iż przychód, o którym mowa w art. 82 ust. 9 ww. ustawy, nie przekracza miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury. Utożsamianie pojęcia „dochód” z pojęciem „przychodu”, nie jest uprawnione (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 10 lipca 2013 r. III AUa 10/13 publ. L.). Ze szkodą dla rozstrzygnięcia rozróżnienie przychodu od dochodu umknęło uwadze Sądu I instancji. Twierdzenie wnioskodawcy, iż nie uzyskiwał on z prowadzonej działalności gospodarczej żadnego przychodu wcale nie wynika ze złożonych w toku postępowania apelacyjnego dokumentów (PIT za lata 2006-2010). Przeciwnie z dokumentów tych jednoznacznie wynika, iż twierdzenia wnioskodawcy nie są prawdziwe: w roku 2006 przychód wyniósł 753.588,42 zł (dochód 1.124 zł, zysk netto 759,42 zł zgodnie z uchwałą (...)), w roku 2007 przychód wyniósł 420.313,66 zł (dochód 10.503,23 zł, zysk netto 7.504,39 zł zgodnie z uchwałą (...)), w roku 2008 przychód wyniósł 262.403,16 zł (dochód 11.099,46 zł, strata 3.065,43 zł zgodnie z uchwałą (...)), w roku 2009 przychód wyniósł 415.328,74 zł (dochód 0 zł, strata 63.622,08 zł zgodnie z uchwałą (...)), w roku 2010 przychód wyniósł 563.931,30 zł (dochód 38.092,18 zł, zysk netto 8.423,18 zł zgodnie z uchwałą (...)). Zatem w każdym z przypadków przychód został przekroczony o graniczną kwotę 3.375,48 zł - kwota najniższej emerytury od 1 marca 2017 r. wynosi 1.000 zł, a w spornym okresie wynosiła od 562,58 zł do 706,29 zł miesięcznie, zatem osiągniany z prowadzonej działalności gospodarczej przychód wnioskodawcy znacznie odbiegał i zdecydowanie przekraczał miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury. Zgodnie bowiem z treścią art. 82 ust. 8 powołanej

wyżej ustawy warunkiem skorzystania z ulgi w postaci nieopłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne jest pobieranie świadczenia emerytalnego lub rentowego, które nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia. Z kolei na gruncie regulacji art. 82 ust. 9 tej ustawy składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą, zaliczoną do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności, która uzyskuje przychody w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej. Wnioskodawca nie spełnia tego wymogu. Z dołączonych wynika to jednoznacznie i nie budzi żadnych wątpliwości, z działalności wnioskodawca osiągał znaczne przychody. Zgadzając się zatem z poglądami wyrażonymi tak przez wnioskodawcę, jak też Sąd I instancji, wyrażonymi m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 lipca 2009 r. (III AUa 281/09), iż zarówno ustawa z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, jak i ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, uzależniają powstanie obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne od uzyskania „przychodu” należało - wobec osiągnięcia wskazanego przychodu przez wnioskodawcę – uznać apelację organu rentowego za zasadną.

Powyższe sprawia, że zarzuty apelacyjne są słuszne i z tych przyczyn na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. należało orzec o zmianie wyroku i oddaleniu odwołania (pkt I wyroku). O kosztach orzeczono w pkt II wyroku, zgodnie z zasadą przyjętą w procesie cywilnym, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.). Sąd Apelacyjny obciążył skarżącego kosztami w minimalnej wysokości, zasądzając koszty zastępstwa procesowego organu rentowego według stawki przewidzianej w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667) za obie instancje odpowiednio w kwotach 120 i 240 zł – łącznie 360 zł.

SSA Alicja Sołowińska SSA Teresa Suchcicka SSA Barbara Orechwa - Zawadzka